

Вітаю!

Альона Дідик

Директорка КУ «ЦПРПП ВМР»

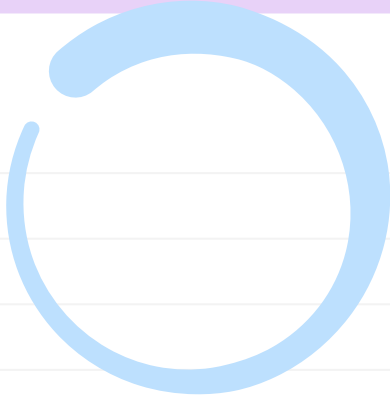
(067) 8586159

didyk@galaxy.vn.ua

Мій старт у професії: навігація в нормативно- правовому полі та ключові засади НУШ

Стаття 23. Педагогічна інтернатура

1. Особи, які не мають досвіду педагогічної діяльності та приймаються на посаду педагогічного працівника, протягом першого року роботи повинні пройти педагогічну інтернатуру.
2. Педагогічна інтернатура організовується відповідно до наказу керівника закладу освіти, що видається в день призначення особи на посаду педагогічного працівника.
3. Педагогічна інтернатура має передбачати заходи, що забезпечать здобуття та/або вдосконалення професійних компетентностей і педагогічної майстерності протягом першого року професійної діяльності педагога.
4. Виконання обов'язків педагога-наставника покладається на педагогічного працівника з досвідом педагогічної діяльності, як правило, не менше п'яти років за відповідною спеціальністю.
5. Відповідно до рішення керівника закладу освіти педагогічному працівникові за виконання обов'язків педагога-наставника призначається доплата у граничному розмірі 20 відсотків його посадового окладу в межах фонду оплати праці закладу освіти.

Закон України «Про повну загальну середню освіту» у розділі 1 ст.1 п.11 розглядає ж **педагогічну інтернатуру** як систему заходів, спрямованих на підтримку педагогічного працівника закладу освіти, призначеного на посаду **вперше**, у провадженні ним педагогічної діяльності та набутті (вдосконаленні) його фахової майстерності.

Метою педагогічної інтернатури є набуття інтернами (особами, яких призначено вперше на посаду педагогічного працівника) практичного досвіду та професійних навичок у роботі з учнями під керівництвом досвідченого педагога.

Основні завдання педагогічної інтернатури:

- створення системи професійно-педагогічної адаптації інтерна до умов педагогічної діяльності, формування сприятливого мікроклімату та відчуття соціально-психологічного комфорту, встановлення доброзичливих взаємовідносин з учасниками освітнього процесу;
- набуття фахових компетентностей, педагогічної майстерності, формування професійної готовності інтерна до самостійної педагогічної діяльності;
- формування поваги до професії і сумлінного ставлення до трудової діяльності;
- формування інституту наставництва в закладах освіти, розвиток професійних спільнот педагогічних працівників

Інтерн - особа, яку призначено вперше на посаду педагогічного працівника.

[ПЕРЕЛІК посад педагогічних та науково-педагогічних працівників](#)

Педагог-наставник - педагогічний працівник з досвідом педагогічної діяльності, як правило, не менше п'яти років за відповідною спеціальністю (такою самою або спорідненою предметною спеціальністю або спеціалізацією), який здійснює супровід та підтримку в педагогічній діяльності педагогічного працівника протягом першого року професійної діяльності.

 Підвищення рівня педагогічної майстерності - цілеспрямований, безперервний розвиток компетентностей педагогічного працівника.

Інтерн - особа, яку призначено на посаду педагогічного працівника вперше

Особа, яка здобула вищу педагогічну освіту, не має досвіду педагогічної діяльності (призначена на посаду педагогічного працівника вперше)

Особа, яка має вищу освіту та/або професійну кваліфікацію та призначена на посаду педагогічного працівника вперше

Основні документи під час педагогічної інтернатури

НАКАЗИ

ПРОГРАМА

ЗВІТ

Програма педагогічної інтернатури може включати такі елементи:

- 1. Теоретична складова** – ознайомлення інтернів із теоретичними засадами педагогіки, методикою викладання предметів, сучасними технологіями навчання та виховання учнів. Для цього можуть використовуватися теоретичні джерела (підручники, посібники, наукові статті), курси і лекції, семінари, вебінари, відео-та аудіоматеріали.
 - 2. Практична складова** – набуття інтернами практичних навичок та досвіду роботи з учнями, яке може включати такі елементи, як: проведення занять та уроків, у т.ч. у ролі асистента вчителя за підтримки педагога-наставника; проведення виховних та інших позакласних заходів.
 - 3. Взаємодія з педагогом-наставником** – визначення різноманітних форм і методів взаємодії з наставником, який допоможе інтерну орієнтуватися в професійному середовищі, вирішувати завдання та вдосконалювати свої професійні компетентності.
- Ці складові можуть бути змінені та адаптовані до конкретних потреб інтерната вимог закладу освіти. Важливо, щоб програма педагогічної інтернатури мала збалансований підхід до формування та вдосконалення педагогічної майстерності інтерна впродовж першого року професійної діяльності під керівництвом педагога-наставника.
- Для успішної реалізації програми варто забезпечити інтернові необхідні ресурси та підтримку, що допоможе йому успішно адаптуватися та розвиватися в педагогічній професії.

Основними заходами педагогічної інтернатури є:

- проведення індивідуальних консультацій, наставницьких бесід з інтерном;
- допомога у підборі відповідної літератури, підготовці навчальних занять, розробленні дидактичних матеріалів тощо;
- взаємовідвідування навчальних занять, відвідування уроків досвідчених педагогічних працівників;
- здійснення моніторингу результатів навчання учнів;
- участь у тренінгах, навчальних семінарах з методичних питань, творчих звітах педагогічних працівників;
- вивчення досвіду кращих педагогів шляхом аналізу їх вебсайтів, вебресурсів професійних спільнот, а також періодичних професійних видань;
- залучення інтерна до партнерської взаємодії з науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками, участі в професійних спільнотах педагогічних працівників;
- психологічний супровід інтерна.

Педагогічна інтернатура включає три етапи:

Підготовчий етап:

Наявність інтерна.

Вибір педагогічного працівника, на якого покладається виконання обов'язків педагога – наставника.

Наказ керівника закладу освіти про педагогічну інтернатуру, що видається в день призначення особи на посаду педагогічного працівника.

Програма педагогічної інтернатури.

Формувальний етап:

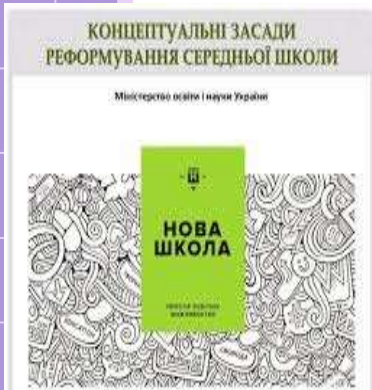
Організація та проведення заходів педагогічної інтернатури:

проведення індивідуальних консультацій, наставницьких бесід з інтерном; допомога у підборі відповідної літератури, підготовці навчальних занять, розробленні дидактичних матеріалів тощо; взаємовідвідування навчальних занять, відвідування уроків досвідчених педагогічних працівників; здійснення моніторингу результатів навчання учнів; участь у тренінгах, навчальних семінарах з методичних питань, творчих звітах педагогічних працівників; вивчення досвіду кращих педагогів шляхом аналізу їх вебсайтів, вебресурсів професійних спільнот, а також періодичних професійних видань; залучення інтерна до партнерської взаємодії з науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками, участі в професійних спільнотах педагогічних працівників; психологічний супровід інтерна

Узагальнюючий етап:

Спільний звіт інтерна та педагога-наставника про результати виконання програми педагогічної інтернатури на засіданні педагогічної ради

КЛЮЧОВІ НОВАЦІЇ В ОСВІТІ

КОНЦЕПЦІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У
СФЕРІ РЕФОРМУВАННЯ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ «НОВА УКРАЇНЬСЬКА
ШКОЛА» НА ПЕРІОД ДО 2029
РОКУ (Розпорядження КМУ від
14 грудня 2016 р. № 988-р.)

КОНЦЕПЦІЯ
РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ
(наказ МОН
України від
16.07.2018
№776)

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ
«ВЧИТЕЛЬ ЗАКЛАДУ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ»
(наказ Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства від 23.12.2020
року № 2736)

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО ОСВІТУ»
(Прийнятий
Верховною Радою
5 вересня 2017
року)

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО ПОВНУ
ЗАГАЛЬНУ
СЕРЕДНЮ
ОСВІТУ/ОСВІТУ»
(Прийнятий
Верховною Радою
13 липня 2020 року)

ІНСТРУКЦІЯ З
ДІЛОВОДСТВА У
ЗАКЛАДАХ
ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
(наказ МОН України
від 25.06.2018 року
№676)

ДЕРЖАВНИЙ
СТАНДАРТ
БАЗОВОЇ
СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ
(постанова КМ
України від 20.09.
2020 р. № 898)

Закони України в освітній політиці:

Правова основа педагогічної діяльності

Правове регулювання освітньої діяльності в Україні базується на системі фундаментальних законів, які визначають стратегічні напрями розвитку освіти та встановлюють обов'язкові норми для всіх учасників освітнього процесу, з урахуванням викликів воєнного часу та перспектив повоєнного відновлення.

Закон України «Про освіту» (2017)

Базовий закон, що складається з 11 розділів та 108 статей, залишається незмінною правовою основою. Він визначає структуру освіти (дошкільна, початкова, базова середня, профільна середня, професійна (професійно-технічна), фахова передвища, вища, післядипломна). Встановлює принципи людиноцентризму, верховенства права, забезпечення якості освіти, академічної доброчесності та автономії, а також надає гнучкість для адаптації освітнього процесу в умовах криз.

- Гарантування права на освіту в умовах воєнного стану
- Адаптація освітніх програм до реалій безпекового середовища
- Академічна свобода та інституційна автономія
- Інклюзивність та недискримінація, посилена підтримка дітей-ВПО

Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020)

Містить 9 розділів та 66 статей, прийнятий 16 січня 2020 року. Деталізує функціонування закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО), встановлює вимоги до педагогічних працівників (вища освіта відповідного профілю, володіння державною мовою). Регламентує освітні програми, організацію освітнього процесу в умовах 12-річної школи, забезпечуючи гнучкість та можливість організації дистанційного та змішаного навчання, що є критично важливим в умовах війни.

- Гнучкість освітнього процесу, дистанційне та змішане навчання
- Забезпечення безпечного освітнього середовища, включаючи укриття
- Механізми забезпечення академічної доброчесності
- Розвиток НУШ та підтримка дітей із особливими освітніми потребами

Постанови Кабінету Міністрів: Механізми реалізації освітньої політики

Постанови КМУ є підзаконними актами, що конкретизують механізми впровадження законів у практику освітньої діяльності. Ці документи регулюють найважливіші аспекти функціонування системи освіти, особливо в умовах реформ та викликів воєнного часу.

Державні стандарти освіти

Постанова №87 від 21.02.2018 (в редакції 2024 року) затверджує Державний стандарт початкової освіти. Визначає компетентнісний підхід для 1-4 класів НУШ, наскрізні вміння, освітні галузі. Встановлює принципи дитиноцентризму та партнерської педагогіки.

Постанова №898 від 30.09.2020 (зі змінами) затверджує державні стандарти повної загальної середньої освіти. Визначає обов'язкові результати навчання, ключові компетентності, змістові лінії для кожного рівня освіти. Встановлює мінімальний та максимальний обсяг навчального навантаження.

Постанова №851 від 25.07.2024 затверджує Державний стандарт профільної середньої освіти з впровадженням у 2027/2028 навчальному році. Передбачає профілізацію навчання в 10-12 класах, вибір індивідуальної освітньої траєкторії.

Постанова №822 від 21.08.2019 (зі змінами, актуальними на 2024 рік) регулює систему оплати праці педагогічних працівників. Встановлює тарифні розряди, коефіцієнти, надбавки за категорії, доплати за додаткове навантаження, класне керівництво, враховуючи особливості воєнного часу.

Постанова №782 від 28.07.2023 встановлює особливості організації освітнього процесу та навчального року 2024/2025 в умовах воєнного стану. Регулює форми навчання, безпекові протоколи, дистанційну освіту та адаптацію до викликів безпеки.

Підвищення кваліфікації

Постанова №800 від 21.08.2019 (зі змінами) визначає порядок підвищення кваліфікації педагогів. Встановлює обов'язкові 150 годин підвищення кваліфікації протягом 5 років, можливість вибору провайдерів освітніх послуг, гнучкість у виборі форм підвищення кваліфікації.

Інклюзивне навчання

Постанова №957 від 15.09.2021 (зі змінами) затверджує Порядок організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти. Визначає процедури створення інклюзивно-ресурсних центрів, розробки індивідуальних програм розвитку, підтримку дітей з особливими освітніми потребами.

Навчання за кордоном та повернення

Постанова №1109 від 24.10.2023 затверджує Порядок визнання документів про освіту, виданих закордонними закладами освіти, та повернення учнів до української системи освіти. Це ключовий документ для інтеграції дітей, що перебували за кордоном.

Накази МОН України: Практичні інструменти освітньої діяльності

Накази Міністерства освіти і науки є найбільш деталізованими нормативними документами, з якими педагоги працюють щоденно. Вони конкретизують процедури, методики та вимоги до організації освітнього процесу, особливо в умовах адаптації до викликів воєнного стану та продовження реформи НУШ.

Типові освітні програми (ТОП)

Розроблено різними авторськими колективами для кожного рівня освіти НУШ. ТОП для 1-4 класів включає інтегровані курси (наказ МОН № 743 від 12 серпня 2022 року), ТОП для 5-9 класів передбачає предметне навчання з міждисциплінарними зв'язками (наказ МОН від 19.02.2021 № 235). ТОП для 10-12 класів враховує профільність навчання, підготовку до НМТ та ДПА, що стає обов'язковою для випускників 11 класів з 2025 року (наказ МОН від 26 травня 2025 р. № 765) .

Модельні навчальні програми

Для 5-9 класів наказ МОН від 14.07.2021 року №807 були затверджені модельні навчальні програми, а для 7-9 класів – наказом від 06.09.2023 року №1090. Обов'язкова основа для розробки робочих програм у закладах освіти. Містять мету, завдання, очікувані результати, зміст навчального матеріалу, орієнтовний розподіл навчальних годин, рекомендовані форми організації освітнього процесу, адаптовані до викликів дистанційного та змішаного навчання в умовах сьогодення.

Інституційний аудит

Наказ МОН №930 від 2018 року (зі змінами, внесеними Наказом № 85 від 25.01.2023) затверджує Положення про інституційний аудит закладів загальної середньої та дошкільної освіти. Визначає критерії якості освітньої діяльності та процедуру проведення зовнішнього оцінювання, адаптовану до сучасних умов, включаючи можливість проведення аудиту дистанційно.

Накази МОН України: Практичні інструменти освітньої діяльності

Атестація та оцінювання

Наказ МОН №1286 від 07.12.2022 (зі змінами) регулює про проведення ДПА, що для 4 та 9 класів тимчасово скасована до кінця воєнного стану, а для 11 класів проводиться у форматі НМТ.

Наказ МОН №882 від 09.09.2022 затверджує Положення про атестацію педагогічних працівників, що спрощує та цифровізує процедури.

Наказ МОН №1093 від 02 серпня 2024 року Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною шкалою залишаються актуальними, але застосовуються з урахуванням особливостей дистанційного навчання.

Наказ Мінсоцполітики №1112 від 23.12.2020 Професійний стандарт вчителя актуалізовано з урахуванням нових компетентностей.

Методичне забезпечення

Накази МОН про структуру та особливості організації 2024/2025 навчального року визначають розподіл годин та форми навчання (очне, дистанційне, змішане).

Щорічні методичні рекомендації МОН та ІМЗО (наприклад, **лист МОН №1/14104-24 від 06.09.2024**) містять оновлені вказівки для педагогів.

Наказ МОН №536 від 13.05.2024 затверджує Інструкцію з діловодства, адаптовану до електронного документообігу.

Лист ІМЗО від 07.07.2025 № 21/08-586 "Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти України в 2025/2026 навчальному році»". Актуалізовані методичні рекомендації щодо психологічної підтримки учасників освітнього процесу та національно-патріотичного виховання в умовах воєнного стану.

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

РОБИМО ВИСНОВКИ

01

МОЖНА ПРАЦЮВАТИ ЗА **ВЛАСНИМИ РОЗРОБЛЕНИМИ** НАВЧАЛЬНИМИ ПРОГРАМАМИ АБО РОЗРОБЛЕНИМИ НА ОСНОВІ МОДЕЛЬНИХ

02

АКАДЕМІЧНА СВОБОДА: СВОБОДА ВИКЛАДАННЯ, СВОБОДА ВІД ВТРУЧАННЯ В ПЕДАГОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ВІЛЬНИЙ ВИБІР ФОРМ, МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ, ЩО ВІДПОВІДАЮТЬ ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

03

РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ **АВТОРСЬКИХ** НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ПРОЕКТІВ, ОСВІТНІХ МЕТОДИК І ТЕХНОЛОГІЙ, МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ, НАСАМПЕРЕД МЕТОДИК КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ

04

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ: ВІЛЬНИЙ ВИБІР ОСВІТНІХ ПРОГРАМ, ФОРМ НАВЧАННЯ, ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ, ІНШИХ СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

05

АТЕСТАЦІЯ – ОБОВ'ЯЗКОВА

06

СЕРТИФІКАЦІЯ – ДОБРОВІЛЬНА

Концепція НУШ: напрями та етапи реалізації

Основні напрями реформи

- Оновлення змісту освіти
- Професійний розвиток учителів
- Формування мережі шкіл
- Впровадження інклюзії
- Цифровізація
- Оцінювання якості освіти

Організація освітнього процесу в умовах

НУШ

Етапи впровадження

I етап – 2018 р.

II етап – 2022 р.

III етап – 2027 р.

Початкова школа

- Адаптаційно-ігровий цикл (1-2кл.)
- Основний цикл (3-4 кл.)

Основна школа

- Адаптаційний цикл (5-6 кл.)
- Базове предметне навчання (7-9 кл.)

Профільна школа

- Профільно-адаптаційний (10 кл.)
- Профільний (11-12 кл.)

Концепція «Нова українська школа»: Філософія освітньої трансформації

Дитиноцентризм

Школа працює в інтересах дитини, враховуючи її індивідуальні особливості, потреби та можливості. Педагог стає фасилітатором навчання, який допомагає дитині розкрити свій потенціал, забезпечуючи психологічну підтримку та розвиток. Освітній процес будується навколо інтересів і потреб учня, а не лише адміністративних вимог.

Педагогіка партнерства

Взаємодія між учителем, учнем і батьками (а також громадою) ґрунтується на принципах взаємної поваги, довіри та розуміння. Створюється демократичне освітнє середовище, де кожен учасник має право голосу та несе відповідальність за результат, особливо важлива співпраця для подолання наслідків війни.

Компетентнісний підхід

Акцент зміщується з накопичення фактичних знань на формування здатності застосовувати знання, уміння та навички для розв'язання життєвих завдань та викликів сучасності. Розвиваються критичне мислення, креативність, комунікативні навички, здатність до співпраці, адаптивності та самостійного навчання.

Інклюзивність і рівний доступ

Забезпечується рівний доступ до якісної освіти для всіх дітей, незалежно від їхніх фізичних, інтелектуальних, соціально-економічних, емоційних та інших особливостей. Особлива увага приділяється створенню умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами, внутрішньо переміщених дітей та дітей, що постраждали від війни.

Актуальні принципи та виклики НУШ

Модернізація змісту освіти – оновлені програми, посилення національно-патріотичного виховання, цифрові компетентності, безпекова освіта.

Автономія та цифровізація шкіл – розширення можливостей закладів щодо організації освітнього процесу, активне впровадження дистанційних та змішаних форм навчання, розвитку цифрових освітніх платформ.

Безпечне та сучасне освітнє середовище – облаштування укриттів, створення адаптивних просторів, психологічна підтримка учасників освітнього процесу, відновлення зруйнованих закладів освіти.

Професійний розвиток вчителя – підвищення кваліфікації педагогів у роботі з травмованими дітьми, цифрова педагогіка, академічна свобода та підтримка інноваційних підходів.

Цілі та очікувані результати НУШ в умовах викликів сучасності

Формування ключових компетентностей для сталого розвитку

Акцент на розвитку у школярів навичок XXI століття, необхідних для особистісного зростання та ефективної адаптації у швидкозмінному світі: критичного та творчого мислення, комунікації, співпраці, цифрової грамотності та медіаграмотності. Формування здатності до навчання впродовж життя, стійкості до викликів, розв'язання комплексних проблем та гнучкості у різних сферах діяльності, особливо в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища

Побудова школи, де панує атмосфера взаємоповаги, підтримки та співпраці, з особливою увагою до психологічної підтримки учасників освітнього процесу. Забезпечення психологічного комфорту, фізичної та цифрової безпеки, розвиток емоційного інтелекту та життєстійкості учнів. Створення інклюзивних умов для навчання кожної дитини, враховуючи її індивідуальні потреби, у тому числі дітей, що постраждали від конфлікту чи мають особливі освітні потреби.

Виховання свідомого та відповідального громадянина

Посилення формування громадянських компетентностей, національної ідентичності, патріотизму та активної громадянської позиції, особливо в контексті захисту суверенітету України. Розвиток толерантності, поваги до прав людини, відкритості до світу, здатності до міжкультурного діалогу та конструктивної участі у розбудові демократичного суспільства. Виховання відповідальності за власне життя, безпеку та добробут громади.

Досягнення європейського рівня якості та інтеграція

Інтеграція української освіти у європейський освітній простір через впровадження найкращих практик, забезпечення мобільності випускників та їх конкурентоспроможності. Підготовка фахівців, здатних ефективно працювати на міжнародному ринку праці та сприяти повоєнному відновленню країни, з акцентом на інновації та цифровізацію освітніх послуг.

11 ключових компетентностей НУШ для сучасних викликів

→ Мовно-літературна

Вільне володіння державною мовою, здатність ефективно спілкуватися рідною (за потреби) та іноземними мовами для глобальної комунікації.

→ Природничо-наукова та технологічна

Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, інноваційність та інженерне мислення.

→ Соціальна та громадянська

Громадянські компетентності, здатність до конструктивної взаємодії в суспільстві, повага до прав людини та активна участь у демократичних процесах.

→ Екологічна

Усвідомлення важливості збереження довкілля, відповідальне ставлення до природних ресурсів та сталого розвитку.

→ Підприємливість та фінансова грамотність

Ініціативність, здатність організовувати власну діяльність, ухвалювати рішення, ефективно розпоряджатися фінансами та генерувати ідеї.

→ Інноваційність

Здатність до творчого мислення, розробки нових ідей, використання сучасних технологій та пошуку нестандартних рішень.

→ Математична

Здатність розуміти та застосовувати математичні методи для розв'язання практичних завдань і прийняття обґрунтованих рішень.

→ Цифрова

Інформаційно-комунікаційна компетентність, навички критичного використання цифрових технологій та медіаграмотності.

→ Культурна

Обізнаність та самовираження у сфері культури, розуміння національної ідентичності та міжкультурної взаємодії.

→ Навчання впродовж життя

Здатність до самостійного пошуку, аналізу та засвоєння нових знань, постійний саморозвиток та самоосвіта.

→ Здоров'язбережувальна

Дотримання здорового способу життя, безпечної поведінки, психічного здоров'я та піклування про власне й суспільне благополуччя.

Усі компетентності взаємопов'язані та формуються комплексно через різні освітні галузі, посилюючи життєстійкість та адаптивність учнів.

Державні стандарти повної загальної середньої освіти (відповідно до Концепції НУШ)

Державні стандарти - документи, що визначають загальні обсяги навчального навантаження здобувачів початкової, базової середньої, профільної середньої освіти, вимоги до їх компетентностей і до згрупованих за відповідними освітніми галузями обов'язкових результатів навчання, яких вони мають досягти на відповідному рівні повної загальної середньої освіти (Закон України «Про повну загальну середню освіту», 2020)

Державний стандарт
початкової освіти

(Постанова Кабміну від
21.02. 2018
№ 87)

з 01.09.2018 р.

Державний стандарт
базової середньої
освіти

(Постанова Кабміну від
30.09.2020
№ 898)

з 01.09.2022 р.

Державний стандарт
профільної середньої
освіти (створена робоча
група для розробки
проекту)

з 01.09.2027 р.

Державний стандарт початкової освіти: Нова парадигма навчання дітей 1–4 класів

Ключові компетентності

Державний стандарт початкової освіти визначає формування десяти ключових компетентностей як основу сучасної освіти. До них належать мовно-літературна, математична, природничо-наукова та технологічна, інформаційно-цифрова, соціальна та громадянська, культурна, екологічна, підприємливість та фінансова грамотність, а також навчання впродовж життя.

Очікувані результати

Стандарт чітко структурує очікувані результати за освітніми галузями: мовно-літературною, математичною, природничою, технологічною, інформатичною, соціальною і здоров'язбережувальною, громадянською та історичною, мистецькою і фізкультурною. Кожна галузь містить конкретні компетентності та змістові лінії.

Цифрова грамотність

Особливу увагу приділено розвитку цифрової грамотності з перших років навчання. Учні опановують базові навички роботи з комп'ютером, планшетом, розуміють принципи безпеки в мережі Інтернет та формують критичне мислення щодо цифрової інформації.

Компетентнісний підхід у дії

Новий стандарт кардинально змінює освітній процес, відходячи від традиційного знаннєвого підходу до компетентнісного.

Це означає, що діти не просто заучують факти, а вчаться застосовувати знання на практиці, розв'язувати реальні проблеми та розвивати критичне мислення.

- Інтегровані навчальні проекти
- Практико-орієнтоване навчання
- Розвиток soft skills з ранніх років
- Формування навичок XXI століття

Формувальне оцінювання

Революційним нововведенням є впровадження формувального оцінювання, яке замінює традиційні оцінки в 1-2 класах.

Вчителі спостерігають за розвитком дитини, фіксують її прогрес та надають зворотний зв'язок для покращення результатів.

- Портфоліо досягнень
- Індивідуальні картки розвитку учня
- Самооцінювання та рефлексія
- Батьківська підтримка навчального процесу

Державний стандарт базової середньої освіти: Формування особистості в 5–9 класах

▶ ключові компетентності
включно з базовими
знаннями

▶ наскрізні вміння, що поєднують
компетентності та галузі

▶ обов'язкові результати навчання
(загальні і конкретні)

▶ орієнтири для їхнього оцінювання

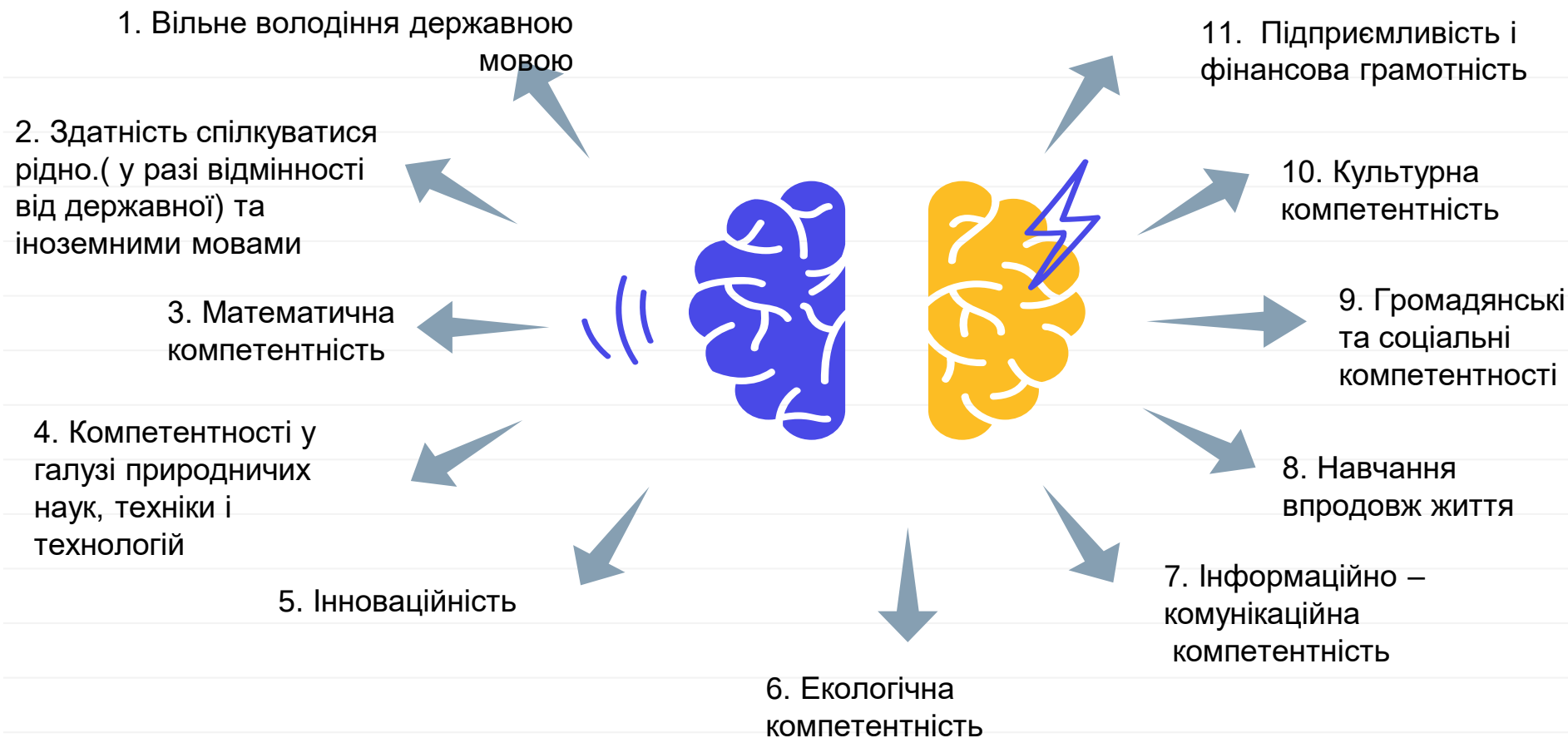
▶ 7 варіантів базового навчального
плану, відповідно до освітніх
потреб дітей

▶ рекомендовану, мінімальну та
максимальну кількість навчальних
годин за кожною з галузей та
загалом, визначені в базових
навчальних планах

Державний стандарт – основа для розробки типових та інших освітніх програм, згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України “Про повну загальну середню освіту”

Ключові компетентності

Основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

Наскрізними у всіх ключових компетентностях є такі вміння:

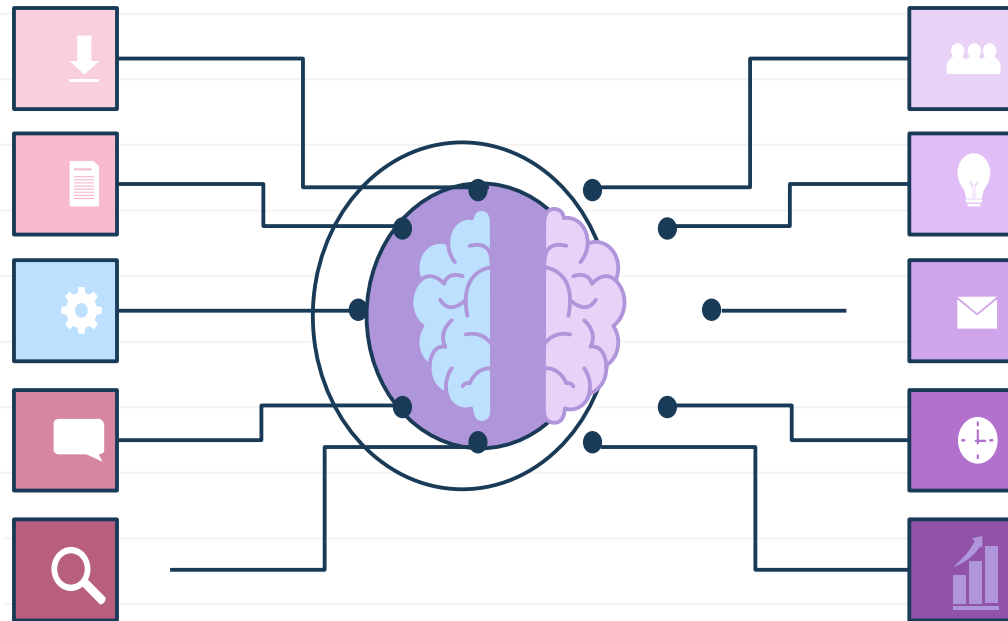
Читати з розумінням

Висловлювати власну думку усно чи письмово

Критично і системно мислити

Діяти творчо

Виявляти ініціативність

Здатність логічно обгрунтовувати позицію

Конструктивно керувати емоціями

Оцінювати ризики

Приймати рішення

Розв'язувати проблеми

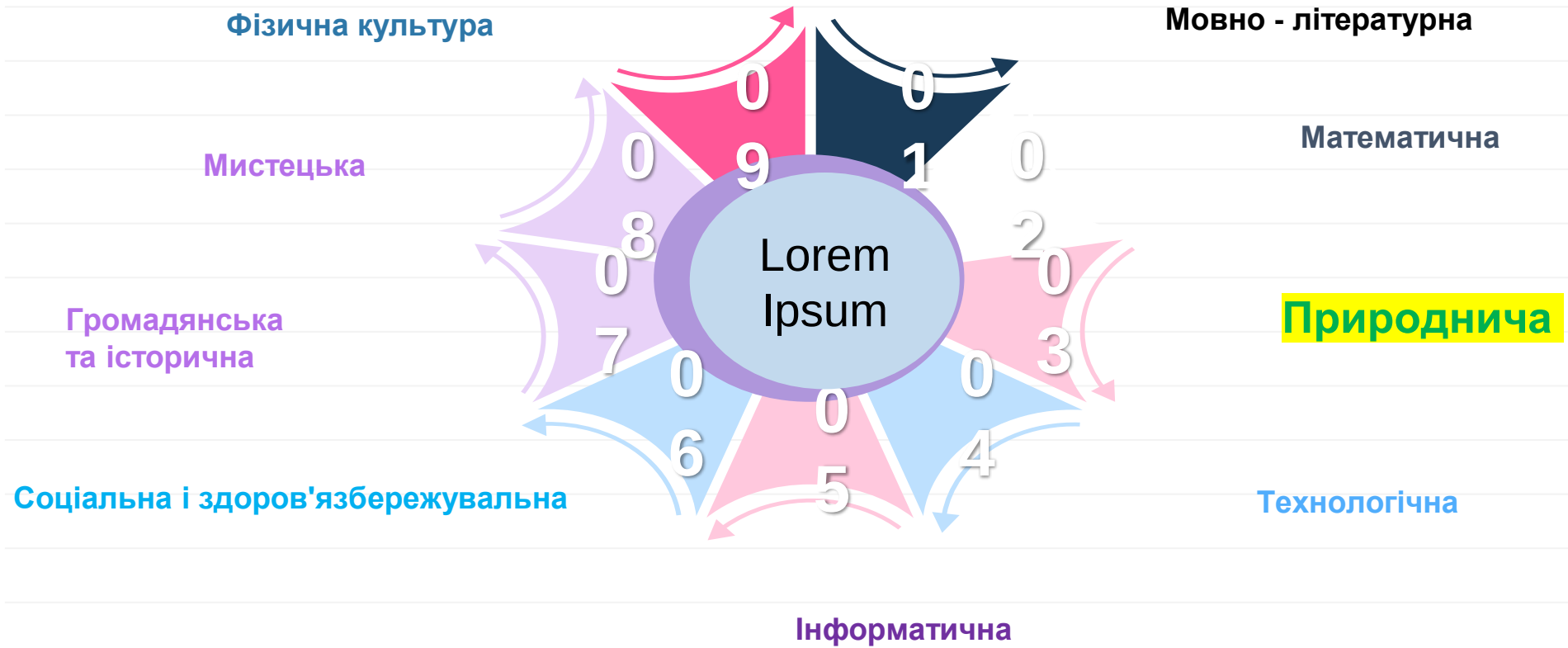

Базовий навчальний план

Кількість годин на рік*

Назва освітньої галузі	5—6 класи		
	рекомендована	мінімальна	максимальна
Мовно-літературна**	770	700	910
Математична	350	280	420
Природнича	210	122,5	280
Соціальна і здоров'язбережувальна	105	70	210
Громадянська та історична	122,5	87,5	175
Технологічна	140	70	210
Інформатична	105	70	140
Мистецька	140	70	210
Фізична культура***	210		
Усього	2152,5		

Освітні галузі

Для кожної освітньої галузі визначено:

МЕТА ГАЛУЗІ

КОМПЕТЕНТІСНИЙ
ПОТЕНЦІАЛ, ЩО ОКРЕСЛЮЄ
ЗДАТНІСТЬ КОЖНОЇ
ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ
ФОРМУВАТИ/РОЗВИВАТИ ВСІ
КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІВ

ОБОВ'ЯЗКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РЕКОМЕНДОВАНА,
МІНІМАЛЬНА І
МАКСИМАЛЬНА
КІЛЬКІСТЬ
НАВЧАЛЬНИХ
ГОДИН ЗА ЦИКЛАМИ
НАВЧАННЯ (5-6, 7-9
КЛАСИ)

Державний стандарт профільної середньої освіти: Індивідуальна траєкторія розвитку

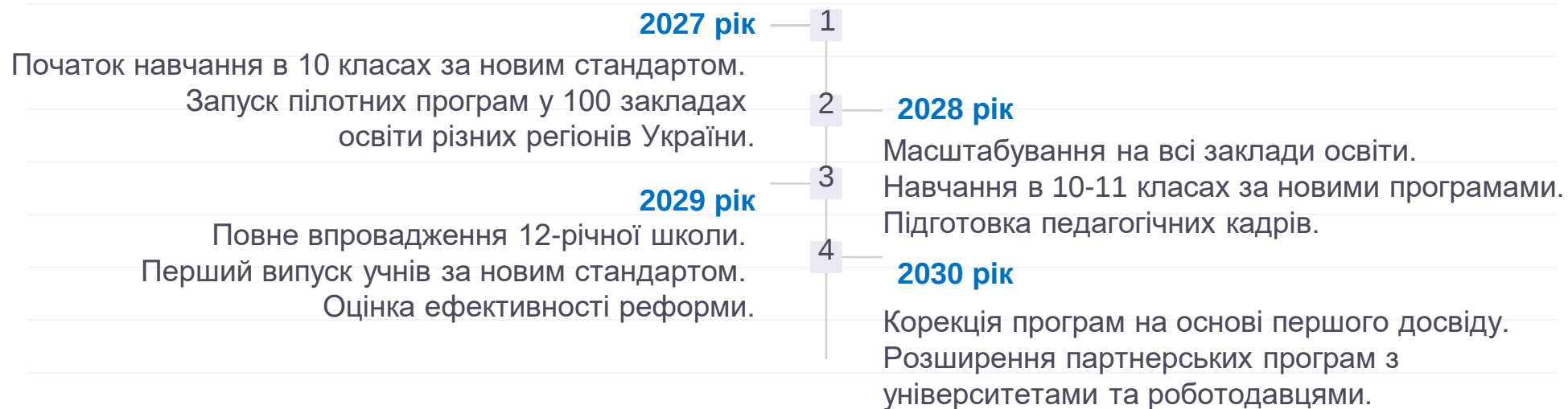
Академічне спрямування

Поглиблена підготовка до вищої освіти через профільні предмети: математичний, природничий, гуманітарний, мистецький профілі. Партнерство з університетами забезпечує якісну підготовку до ЗНО та вступу.

Професійне спрямування

Здобуття робітничої професії або спеціальності молодшого спеціаліста одночасно з повною загальною середньою освітою. Практична підготовка на базі професійних коледжів та підприємств.

Поетапне впровадження з 2027 року

Поетапне впровадження з 2027 року

Новий стандарт профільної середньої освіти розрахований на 12-річну школу та впроваджується поетапно. У 2027 році розпочинається навчання в 10 класах за новими програмами, у 2028 – в 11 класах, у 2029 – в 12 класах.

Типові освітні програми, затверджені наказом МОН від 26.05.2025 №765, визначають структуру навчального плану, перелік обов'язкових та вибіркових предметів для кожного профілю. Заклади освіти матимуть можливість адаптувати програми до потреб регіону та запитів учнів.

- Інваріантна складова – 60% навчального часу
- Варіативна складова – 40% для профільних предметів
- Індивідуальний навчальний план для кожного учня
- Можливість змінювати профіль протягом навчання

Нова система атестації

Кардинально змінюється система підсумкової атестації. Замість традиційного ЗНО вводяться профільні іспити за вибором учня, які відповідають обраному напрямку майбутньої освіти чи професії.

Атестація включатиме захист індивідуального проекту, який учень виконує протягом 11-12 класів під керівництвом наставника. Це може бути наукове дослідження, творча робота, стартап-проект чи соціальна ініціатива.

- Державна підсумкова атестація з української мови
- Профільні іспити за вибором (2-3 предмети)
- Захист індивідуального проекту
- Портфоліо досягнень учня

Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради або КУ №ЦПРПП ВМР»

Сайт Центру

<https://cprvmr.edu.vn.ua/>

Instagram сторінка :

<https://www.instagram.com/cprpp.vin/>

Facebook сторінка :

<https://www.facebook.com/cprppvmr.vin>

Адреса Центру: м. Вінниця вул. Мури 4

